

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

701220

ODENSE ÅRSKURSUS

FOR LÆRERE

LÆSEÅRET 1954—55

VED

PAUL MADSEN

Almindelige oplysninger

Odense Årskursus for Lærere oprettedes af lærerkredsene 32 og 32 C i 1934 under navnet Odense Lærerkursus. Kursus var da nærmest en organisering af den videreuddannelse, som odenselærerne hver for sig arbejdede på.

Under 8. november 1940 har undervisningsministeriet anerkendt Odense Årskursus som berettiget til i fagene engelsk, tysk og fransk at give en undervisning svarende til den, der meddeles på Statens Lærerhøjskoles 1. årskursus i disse fag, således at der for kursister, der har gennemgået undervisningen på tilfredsstillende måde, udstedes vidnedsbyrd, der giver adgang til at søge optagelse på Danmarks Lærerhøjskoles 2. årskursus og fjernstudiekursus i nævnte fag. Rækken af disse statsanerkendte årskursus udvidedes 1944 med matematik, 1948 med dansk, svensk og fysik og 1951 med kemi.

Ministeriet har endvidere under 15. marts 1941 anerkendt Odense Årskursus som berettiget til i faget sløjd at give en undervisning svarende til den, der meddeles på de anerkendte sløjdskolers begynderkursus.

Den 8. maj 1942 godkendte ministeriet, at der ved Odense Årskursus oprettedes et skolekøkkenkursus omfattende samme undervisningsstof og timetal som undervisningen på de seminarier, hvor skolekøkkengerning kan træde i stedet for specialelæsning.

I læseåret 1951—52 fik Odense Årskursus af undervisningsministeriets særklasseudvalg anerkendelse til at lade afholde såvel den teoretiske som den praktiske del af det for læseklasselærere anordnede kursus.

Endelig har ministeriet meddelt, at man fra 1. april 1953 vil være sindet at godkende årskursus i provinsen i håndarbejde, således at disse kan erstatte statens håndarbejds kursus i København.

Kursusbestyrelsen.

Bestyrelsen består af skoledirektør Axel Gregersen (formand), amtsskolekonsulent Viggo Land, skoleinspektør Anna Hjelme, Odense, lærer Erik Worre, Odense, skoleinspektør Marius Clausen, Tarup, førstelærer Kaj Hauge, Aarup, førstelærer Carl Madsen, Viby, lærerinde Kirsten Larsen, Kerteminde, og lærer Fredy Elniff, Odense. Førstelærer H. J. Hansen, Spedsbjerg, og overlærer frk. Esther Larsen, Odense, er revisorer.

Den daglige ledelse af kursus har bestyrelsen overdraget lærer Paul Madsen, Odense.

Betaling for undervisningen.

Kan tilskuddene fra stat, amt og kommune ikke dække alle driftsomkostninger, indbetaler kursisterne gennem månedlige bidrag, hvad der måtte mangle.

Indmeldelse og udmeldelse.

Almindeligvis er indmeldelse til et kursus bindende for hele semestret. Skriftlig udmeldelse kan dog ske i semestret, når særlige grunde taler derfor, men må ske med fuld måneds varsel.

Årets arbejde

De fleste kursus i Odense har haft lokaler på Jernbanegades Skole; men et har dog haft til huse på Mulernes Legatskole, to på Sct. Knuds Gymnasium, et på Katedralskolen og et på Munkelbjergskolen. Der har endvidere været afholdt kursus i Assens, Bogense og Ejby. Disse kursus har haft lokaler i kommuneskolerne i de nævnte byer.

Lærere ved kursus.

Følgende lærere har i det forløbne år været knyttet til Odense Årskursus: Lektor Frederik Andersen (naturhistorie), adjunkt Ole Barfoed (historie), skolepsykolog, cand. psych. M. Danielsen (psykologi), adjunkt H. Sejr Davidsen (dansk), adjunkt S. E. Grange, Nyborg (fransk), cand. mag. fru Gertrud Gad (matematik), lektor Helge Gad (svensk og sang), lektor Aage Grønkjær (fransk), eksam. faglærer Aage Hansen (geografi), adjunkt Henrik Hertig (latin), lektor frk. Ingeborg Jacobsen (engelsk), adjunkt M. Møller Jørgensen (fysik og kemi), lektor Otto Nielsen (engelsk), lærer Poul Nielsen (gymnastik), adjunkt Kaj G. Rasmussen (tysk), lektor Helge Skjødt (dansk), overlærer frk. M. Thomassen (håndgerning) og adjunkt Kaj Vetter (matematik).

Ved det af Særklasseudvalget anerkendte læseklassekursus har skolepsykolog, cand. psych. M. Danielsen, konsulent for særundervisningen Kr. Steinov samt en række af byens lærere og lærerinder virket som instruktører.

Lektor Ingeborg Jacobsen in memoriam.

I oktober måned 1954 døde lektor Ingeborg Jacobsen, og Odense Årskursus mistede en af sine trofaste medarbejdere.

Frk. Ingeborg Jacobsen begyndte sit arbejde ved Odense Årskursus i september 1944. Daværende adjunkt Otto Nielsen måtte »gå under jorden«, og lektor Jacobsen gik uden betænkning ind i arbejdet for at hjælpe de mange kursister med deres ekstra-

uddannelse. Det var vanskelige tider og ekstraordinære arbejdsforhold; men alligevel kom frk. Jacobsen med energi og interesse på kursus, og ved sin levende og omhyggelige undervisning var hun i stand til at bringe kursisterne et væld af kundskaber, som blev til stor gavn for dem i deres arbejde.

Senere overtog lektor Jacobsen forberedelsesholdene til »Engelsk Faglærereksamen«, og hendes indsats på dette område blev ikke mindre betydelig. Hendes indgående kendskab til engelsk sprog, engelske samfundsforhold og engelsk kultur var en stor hjælp for netop disse kursister, og mange kom igen år efter år for at nyde godt af hendes berigende undervisning.

Lektor Jacobsen var en sjælden omhyggelig og pligtopfyldende underviser. Hun var altid bange for, at hun ikke skulle gøre sit arbejde godt og grundigt nok. Ja, selv en måned før hun døde, da kræfterne allerede var begyndt at svinde, ville hun ikke give op, men tog kursisterne hjem til sig, for at arbejdet ikke skulle ligge stille.

I taknemmelig erindring om hvad frk. Jacobsen har betydet for Odense Årskursus, skal der lyde et

Ære være lektor Ingeborg Jacobsens minde.

Kursisterne.

På 30 kursus er indmeldt 342 deltagere, og der er uddelt 60 statsanerkendte årskursusbeviser samt 18 anerkendte beviser for læseklasselærere.

Undervisningsstoffet.

I de enkelte fag er gennemgået følgende:

Dansk I, Odense.

Adjunkt *H. Sejr Davidsen*. 3 timer ugentlig.

Fra tidsrummet 1870—1900 er der læst en række litteraturprøver efter Falkenstjerne III, suppleret med en række hovedværker inden for det pågældende tidsrum.

Med Andersen og Rehling: Modersmålet I—II som grundbog er fonetik og hovedtræk af sprogets udvikling gennemgået.

Dansk II, Odense.

Adjunkt *H. Sejr Davidsen*. 3 timer ugentlig.

For tidsrummet 1900 til efterkrigstiden (Jakob Paludan, Tom Kristensen) er vægten i særdeleshed lagt på periodens hovedvær-

ker. Der er naturligvis suppleret med gennemgang af væsentlige prøver fra samme tidsrum. (Falkenstjerne).

Desuden er danske dialekter gennemgået i hovedtræk.

Dansk III, Odense.

Lektor *Helge Skjødt*. 3 timer ugentlig.

Litteratur: Gennemgangen af 90'ernes lyrik sluttet. Hovedforfattere gennemgået i perioden 1900—1950.

Sprog: Hovedvægten er lagt på stilistikken.

Svensk I, Odense.

Lektor *Helge Gad*. 2 timer ugentlig.

Houken og Sørensen: Svensk for mellemskolen. (38 sider.)

Olaf Holst: Svensson og Sørensen.

Der er foretaget en sammenligning mellem svensk og dansk sprogbrug.

Engelsk I, Odense.

Lektor *Otto Nielsen*. 3 timer ugentlig.

Th. Mogensen og G. Rosenmeier: A Modern English Omnibus (2nd edition).

F. Kindt-Jensen: Engelske stiløvelser for realklassen og 1. gymnasieklasse.

Knud Herløv: Engelsk grammatik.

1 stil hver uge.

Engelsk II a, Odense.

Lektor *Otto Nielsen*. 3 timer ugentlig.

Th. Mogensen og G. Rosenmeier: A Modern English Omnibus.

F. Kindt-Jensen: Engelske stiløvelser for realklassen og 1. gymnasieklasse. Engelske stiløvelser for gymnasiets højere klasser.

Otto Jespersen: Engelske lydskriftstykker.

Knud Herløv: Engelsk grammatik.

1 stil hver uge.

Engelsk II b, Odense.

Lektor *Otto Nielsen*. 3 timer ugentlig.

Som Engelsk II a.

Engelsk III, Odense.

Lektor *Otto Nielsen*. 3 timer ugentlig.

Monica Redlich: *The Pattern of England*.

F. Kindt-Jensen: Engelske stiløvelser for gymnasiets højere klasser.

Otto Jespersen: Engelske lydskriftstykker. Engelsk fonetik ved Helweg Møller.

Knud Herløv: Engelsk grammatik.

1 stil hver uge.

Engelsk IV, Odense.

Lektor *Ingeborg Jacobsen*. 2 timer ugentlig.

Holdet arbejdede kun ganske få timer og opløstes ved lektor Jacobsens død i oktober måned.

Fransk III, Odense.

Lektor *Aage Grønkjær*. 3 timer ugentlig.

Aage Grønkjær: Lærebog i fransk.

Svanholt: Franske tekster.

N. Chr. Nielsen: Franske stiløvelser.

— Fransk skolegrammatik (uddrag).

Fransk IV, Odense.

Adjunkt *S. E. Grange*. 2 timer ugentlig.

Tekstlæsning efter: Eve Curie: *Madame Curie*.

Oversættelser til fransk af avistekster og H. C. Branner: *Søskende* (2. og 3. akt).

Enkelte elevforedrag over selvvalgte emner.

Tysk I, Odense.

Adjunkt *Kaj G. Rasmussen*. 3 timer ugentlig.

Gad: Tyske læsestykker for realklassen.

Hans Helmuth Kirst: 0—8/15.

En ugentlig stil efter Ingerslev og Petersen: Tyske realeksamenopgaver og tyske studentereksamenopgaver.

Tysk III, Odense.

Adjunkt *Kaj G. Rasmussen*. 3 timer ugentlig.

Goethe: *Die Leiden des jungen Werthers*.

Siggtrygson og Rossen: *Deutsche Kultur- und Charakterbilder*.

H. Moe: Deutsche Sprachlehre für die höhere Schule.
 Diefrich Petersen: Tyske studentereksamensopgaver.
 Gad og Moe: Tysk stiløvelse for gymnasiet.
 1 stil ugentlig.

Latin IV, Odense.

Adjunkt *Henrik Hertig*. 2 timer ugentlig.

Cæsars Gallerkrig, VI, kap. 11—28.
 Cicero: 1. tale mod Catilina.
 Einhardus: De Karolo Magno. (Efter Gertz: Udvalgte stykker af latinske forfattere fra middelalderen.)

Matematik I, Odense.

Cand. mag. fru *Gertrud Gad*. 3 timer ugentlig.

Efter Julius Petersens system ved Albert Kristensen er gennemgået:

Aritmetik og algebra I.
 Plangeometri og trigonometri.
 Analytisk plangeometri (Kap. 1—3 incl.)
 Der er regnet 10—12 opgaver ugentlig.

Fysik I, Odense.

Adjunkt *M. Møller Jørgensen*. 3 timer ugentlig.

Efter manuskript af M. Møller Jørgensen, Ole Larsen og Frits Nielsen er gennemgået: Varmelære og elektricitetslære I til polarisation.

Ca. trediedelen af tiden er brugt til øvelser.

Kemi III, Odense.

Adjunkt *M. Møller Jørgensen*. 3 timer ugentlig.

Hans Rasmussen og H. Lund: Kemi for gymnasiet, side 128 og bogen ud.

Der er udført øvelser, både kvalitative og kvantitative i det gennemgaaede pensum i så stort et omfang, som det har været muligt.

Der er foretaget en gennemgang og sammenligning af de mest anvendte lærebøger i kemi for mellemskolen.

Håndgerning I, Odense.

Overlærer *Marie Thomassen*. 4 timer ugentlig.

Tilrettelægning og udførelse af mønstre og modeller for 2.—5. klasse.

Håndgerning II, Odense.

Overlærer *Marie Thomassen*. 4 timer ugentlig.

Tilrettelægning og udførelse af mønstre og modeller for 6.—8. klasse.

Geografi, Odense.

Eks. faglærer *Aage Hansen*. 3 timer ugentlig.

Danmarks geologi: Urtid, oldtid, middelalder (trias-, jura-, kridttid), nyere tid (tertiær- og kvartærtid), sen-glacialtid, post-glacialtid, Danmarks overflade. Der er foretaget en geologisk eks-kursion til Røjle klint.

Erhvervsgeografi: Klima og plantebælter, antropologi, er-hvervskulturens hovedformer, landbrug, kunstvanding, korn og rodfrugter. Der er aflagt besøg på Kamgarnsspinderiet, hos Thrige og på Fyensværket. Endvidere har der været vist film, visende erhvervsgeografiske fænomener.

Naturhistorie, Odense.

Lektor *Frederik Andersen*. 2 timer ugentlig.

Der er gennemgået: Aug. Krogh, P. Brandt og Rehberg: Menne-skets fysiologi. Under gennemgangen er der udført talrige demon-strationsforsøg.

Historie, Odense.

Adjunkt *Ole Barfoed*. 2 timer ugentlig.

Gennemgang af »Athen i storhedstiden« ved J. A. Bundgaard. Med Aksel Strehles »Tre imperier« som grundbog er gennemgået det engelske imperiums historie fra ca. 1500—1939 samt Ruslands historie fra 1917 til 1939.

Sang, Odense.

Lektor *Helge Gad*. 2 timer.

Musikkurset for lærere har behandlet sang i underskolen og mellemskolen. Forskellige metoder til opøvelse i nodelæsning, træning i intervaller og sang fra bladet er behandlet samt de problemer, det har medført. Desuden taktarter og rytme, musik-diktater og hørelære. Øvelse i komposition af primitive melodier til aktivisering af eleverne og 2- og 3-stemmig korudsættelse af disse. Endvidere har forholdet mellem romantisk og folkelig sang, traditionel og nutidig musik været taget op til drøftelse. I så stor

udstrækning, som forholdene tillod det, har der været arbejdet med kordirektion.

Kurset har ikke krævet hjemmearbejde og ikke benyttet nogen lærebog; men forskellige hjælpemidler har været fremlagt.

Gymnastik, Odense.

Kommunelærer *Poul Nielsen*. 1½ time ugentlig.

Undervisningen har hovedsagelig været tilrettelagt som motionsgymnastik, men iblandt øvelser beregnet for skolens ældste klasser. Enkelte større spring har været demonstreret.

Pædagogisk psykologi, Odense.

Skolepsykolog cand. psych. *M. Danielsen*. 3 timer ugentlig.

Ved lærerens foredrag, elevopgaver og samtale er nogle hovedlinier fra den pædagogiske psykologi gennemgået. Følgende hovedemner er behandlet: Læreprocesser, hukommelse, intelligens og intelligensprøver, oplevelsen af andres adfærd.

Af andre emner, der er behandlet i en noget kortere form, kan nævnes: Regningens og skrivningens psykologi, lektielæsning, skoleforsømmelser, skulkere, klassens sociale liv.

Deltagerne har i deres klasser i skolen foretaget standardiserede læse-, diktat- og regneprøver, samt enkelte sociometriske undersøgelser.

Resultaterne af disse undersøgelser er drøftet.

Anerkendt kursus i undervisningen af læsesvage (ordblinde) børn.

(I alt 75 timer.)

Der er med hensyn til stof og timetal i teori og praktik arbejdet efter den plan, der er fastlagt af Undervisningsministeriets Særklasseudvalg.

Skolepsykolog *M. Danielsen*, Odense, har gennemgået læsningens psykologi, orientering i prøver og undervisningsmateriale. Amtsskolepsykolog *K. Steinow*, Odense Amt, har gennemgået læsevanskeligheder og deres afhjælpning.

Praktikken er foregået i læseklasser og på læsehold ved Odense Skolevæsen. Desuden har der været et enkelt besøg på Overgades Skole (hjelpekole) og Skovgårdskolen (debile børn).

Flere af praktiklærerne har for hele holdet holdt foredrag om deres undervisningsmetode.

Der var 18 elever, og alle gennemførte kursuset og fik Undervisningsministeriets afgangsbetegnelse.

Anvendt psykologi, Odense.

(I alt 10 timer.)

Kursus, der var gratis for deltagerne, blev afholdt i forbindelse med Odense Skolevæsen, som afholdt alle udgifter.

På 3 eftermiddage er det væsentligste af det tilgængelige prøvemateriale fra Danmarks pædagogiske Institut gennemgået — det materiale, der er udarbejdet af »Udvalget for skolepsykologiske undersøgelser«.

Skolepsykolog M. Danielsen, Odense, har haft demonstration og gennemgang af standpunktsprøver i læsning og skriftlig dansk, samt en gruppeintelligensprøve (Dearborn).

Skolepsykolog Else V. Jensen, Odense, har gennemgået standpunktsprøver i regning og prøver ved skolegangens begyndelse.

En del af materialet fra Lærerforeningernes Materialeudvalg er gennemgået.

Matematik, Assens.

Adjunkt *Kaj Vetter*. 4 timer ugentlig.

Jul Petersens system ved Albert Kristensen:

Aritmetik og algebra II.

Analytisk plangeometri.

Stereometri.

Differential- og integralregning.

Matematikens historie i oversigt.

Der er regnet 10—12 opgaver ugentlig.

Fransk II, Bogense.

Aage Grønkjær: Lærebog i fransk.

Svanholt: Franske tekster.

N. Chr. Nielsen: Franske stiløvelser.

N. Chr. Nielsen: Fransk skolegrammatik.

Geografi, Ejby.

Som »Geografi, Odense«.

Regnskab for
Odense Årskursus for Lærere
1954—55

INDTÆGTER:

Beholdninger pr. 3. maj 1954	4662,31
Indbetalt af kursisterne	12353,25
Tilskud fra staten	11121,46
Tilskud fra Odense Amts Skolefond	4000,00
Tilskud fra Assens Amts Skolefond.....	2500,00
Tilskud fra kommunerne	6150,00
Indvundne renter	308,06
Fejlagtige indbetalinger	60,00

UDGIFTER:

Lærerlønninger	29988,80
Forstanderløn: Juni 1954—april 1955	1360,00
Rengøring af undervisningslokaler	392,00
Telefon og porto	592,77
Tryksager, årsskrift m. m.	909,60
Bidrag til Sammenslutningen af Provinsens Årskursus	171,00
Udligning af fejlagtige indbetalinger.....	50,00
Beholdning pr. 30. april 1955	7690,91
	<hr style="width: 100%;"/>
	41155,08 41155,08

Odense, den 30. april 1955.

Paul Madsen.

Regnskabet er revideret og fundet i overensstemmelse med bilagene. Kassebeholdning og bankbøger forevist.

Odense, den 20. maj 1955.

Spedsbjerg, den 20. maj 1955.

Esther Larsen.

H. J. Hansen.